

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
овединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

СЭКП ТӨП КОМИТЕДИНДЕ

Эргий эштер!
СЭКП-ийн XXIV съездеийн шийтгэлээр, бөх талын оналдгаларын күүсдирэ зөш, совет кижилер улуг агриоттуг, кедүрүшкүнүнү одалы-биле ажылдап турар-

[illegible]

иканын кыс-
 талып чыгып
 калышына
 жамбайн-
 жыр дээрли
 бис. Ажал
 иканын бол-
 ушак бур-
 учуугу-бизе
 чатыс ма-
 арттырбас
 атылышына

алган. Мал ажылыгыга база бедия көргүзүлгөндөй бедия алды.

Ычканга эртең чыдам түпелдери-беле чүрттүд муракаты болган 25 районнарымыз сангына кирген, Каз-

Хем район СССР-нің Министрлер Чөвүлелинің болган ВЦСПС-тиң шаднир Кызыл тугу бага 10 муң рубль-беле шаднаткан.

Районнуң көдө ажыл-агыйның муракатыларының

субботода болган чөвүлел туралыгы ол бедия шапалды Тыва АССР-нің Министрлер Чөвүлелинің Даргаамың бярги оралакчымы В. Е. Со-ряков тымыскан.

ПАРТИЯНЫҢ ПОЛИТИКАЗЫ— УЛУСТУҢ ТУРА-СӨРУУ

(Районнарның партактив хуралдарындан)

Теплицаларга огуурчтер
болган көк күдүмн (соғу-
ны) өстүрүп келишсиз. Са-
министратив-бүлө көрө-
өзүлээр 60 чылдын мар-
гелет 2 тонна көк күдүм
жүдүмдөш. Ол ыштак ма-
дан эгелен 300 ажы кыл-
грамм огуурчи жүдүмдөн би-
Огуурчи база көк күдүм
дөрт теплицаларга өстүрү-
турар. Инда акылдан тура-
ЧУРУНТА: Теплицалар-
жина (бөртинде) болгаш
дары.

Ногоанын бөдлүк дүжүдүн алтыры дээрге — оон ажалдамыкче доктаамал сакгычсыздыры болур. Бо таланы-биле бистин ногоагжыларыныс боттарыны тускый хуулаагдерени алганар. Бо чылын ногоаг культуларындан 1200 тонна дүжүттү амыр узуратт бис. Оон 730 тонназын күнеке дужаар, а 'артканын аш-чеге те херегелар. Мурнувуста салдыгнан хуулаагевисти бүтүсдиривис — боттарыныстын амыл-даныстын тамааржыр. А. ЛИЦОВСКИЙ, агроном.

унген огурачтерни Н. Хорун-Пичугина оларын ажаап тус. Ф. ФЕОКТИСТОВУН фотосу.

Тараа болгаш оксодоо көп ажил-агый продуктулары бүтүргөн — көөдөргө өлөш чөр ажилдаштарынын үгү-өйлөш социалисттик чамасын чуртта калбарган. Анда депкейлик кижиржи-бизе СРЭ-нин 50 чыны атыгн совхозтун ногаажылары бар. Ногадарын ажиллап, мурунку жылдарын деңгээлинен күтүмненишкенин ажилдап туралар. Совхозтун ногаа ажилында 11 механизаторлар божыктатынган. Мизил Рубовога дуурган механизмдарынын 60 бригаданы буттарыга ламарыларын ажилда идепкейлик ажилдап туралар деңгээлөр ужурут.

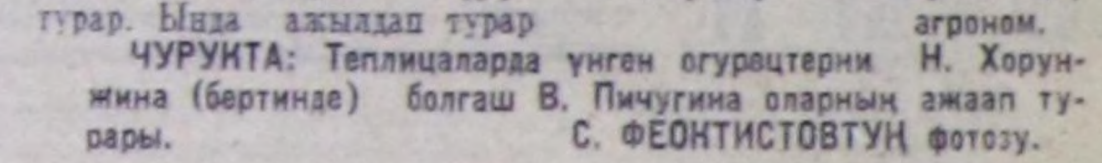
Совхозтун ногаажылары 305 гектар картофолди омурткан. Бу хушереде 41 га капустастан, 32 гектар огууртук омуртуру дооступ турар. Өл ышкан помидор, свекла өштөр Нина Хорунжина болгаш Вера Пичугина оларга чорчараланып, мактап болур. Бу ногаажылар ук ажилында эе-ларынысалагы чорутун чыл бүрдө бадьткан келгенер.

Теплицаларга ногаа культуларынын бүтүн чыл иштинде эеэлестерп өстүрсөп, совхозко орусга кижирп аларынын аргазы бар. Бисте чагыс-ла четпес чүе —

Теплицаларга огуурчтер
болган көк күдүмнн (соғу-
нн) өстүрүн келдиш. Са-
министративозу-биле керээз
өзүлээр 60 чылдын мар-
гелетш 2 тонна көк күдүм-
дужаиыш. Ол ыштан ма-
дан эгелен 300 ажыг кыл-
грамм огуурчти дужаиан би-
Огуурчти базз көк күдүмн
дөрт теплицаларга өстүрү-
турар. Индз акчылдз тур-
ЧУРУНТА: Теплицалар-
жина (бөртинде) болгаш
дары.

Ногоанын бөдлүк дүжүдүн алтыры дээрге — оон ажал-лазчыке доктаамал сакгыч сыды болур. Бо талзы-бизе бистин ногоагжыларынсы боттарына тускый хулаалгедер-ни алганар. Бо чылын ногоа культураларындан 1200 то-на дүжүттү амы узуратт бис. Оон 730 тоналзын күнеке дужаар, а 'артканын аш-чеге дээрелгар. Мурну-вуста салдыгнан хулаалге-висти бүтүсдиривиз — ботта-рыныстын амы-лажыстын тамааржыр. А. ЛИЦОВСКИЙ, агроном.

унген огурачтерни Н. Хорун-Пичугина оларын ажаап ту-С. ФЕОКТИСТОВТУН фотосу.

ӨӨРҮШКҮЛҮГ УЖУРАЖЫШКЫННАР

Тыва литератураның болгаш уран чүүлүн хүннери Таңды районда үргүлчүлөөшкөн. Бистин корреспондентивистин төсөпчү дамытыр алырарына харыялап, СЭКП Таңды райкомунун секретари эш Т. Толошунуң тугааланы:

Тыва литератураның болгаш уран чүүлүн төлөөскүлери кала-аа баарга, ажил-ишчилер уаг өөрүшкү-биле үткүп, хүлээп ап турар. «Сали» ансамбль июль 10-да «Революциялык чалымы» колхоз-тун төвү — Балгазын суурга барган. Соңурааннарның хой болганындан, планнаттыган чалыс концерттин орунунга, артистер ий уаа ойнаар жүктү таваарышкан. Аалчыларның ойнаары-аа арыл-ла, а чымгааннарның адым чаккашкы-нары-аа аял-ла болган.

Хөгжүм-иш театрының артистери оа хүн бала кызым-кый чок ажалдап, «Шам-базы» болган «Тилсиз» сохостарының сураттыг тараагыларынга «Хүнүнчү маражылар» деп пинын сонураткан.

Алардың артист Күктүт Хенанг-оолга баштапкан цирк-эстрада болуун «Коммунистический» колхозтун узуг, анык

чолу кайгамчык чалымы-биле хүлээп ап, бала катан кээрин чалап турган.

Бүрүнчү хүн болган дүн чогаалчылар, чүрүкчүлөр Козмо ажал-аажынык дур-жугаа станциялыкта, Владимирова суур-га, «Элсез» колхозка болган оон Козмо салбырылга аалдап чегилген. Ол ужура-жылгалар — уран чүүлүн болгаш ли-тератураның бөлүгү-ла байырлаалары бол-гулаан.

«Сали» ансамблдин «Совет Россия», цирк-эстрада болуунчү «Элсез», симфо-никтин оркестрин ССРЭ-нин 50 чылы аттыг сохостарының тараагыларынга бол-ган, малчыларына бараалгатакан кон-церттеринин үзүндө, шынап-ла, «ахт ба-жы орту, кыял бакы кирет» болган.

Литература болган уран чүүл хүннери-нин киржикчилери хүн бүрү чала-чаа че-реге чедип, чолуң сөткис-сагымын хей-ахт кыпир турар.

БИРГИ ЧҮРҮКТА: «Сали» ансамб-лин таңды болуу оон үзүндө. ИЙГИ ЧҮРҮКТА: оа-ла ансамблдин артист-еринге чечерте тутуш турары.

С. ФЕОКТИСТОВУҢ ФОТОЛАРЫ.

А. П. БОРОДИННИН САНАЛЫ-БИЛЕ

аргажон ажал сүт аттыгып туруп берген. Черин оон ыды үтүлгөсүн сохосадып каан. Каш чымдар эртенде, оон үнгө сугта эшпирге, оорга аарын экирпй бээрин улус эскерип агазган. Бир алыска-чык-сең сажыгы алаа бора-бүдүн эмнеде бажымын ажиткан, Петербургке чага бижип, сүт-нүн эм шынарын тодарып бөрү тускай эртендегил кыял чорударын дилээн. 1858 чыл-дын чайымында Шерп-меди-цинаның артем төвүлели Со-лигаличке мырмдай чаа медицинаның доктору деп артем чадазын алган. 25 хар-дыг Александр Порфирьевич Бородинни чоруткан.

Ол Солигаличке бүдүн чай-ны эрттирген: сүтүн хичик-ти анализин кылып, оон бальнеолотту шынарын өөр-нө, аарыг кыжыларын эм-неспирин хайгаарып чайдан. Бир чыл эртенде, Солигал-ичиниң минералдыг суугары-нын эм шынарын артем бау-ру-биле таймалдыраан А. П. Бородинниң ажалы парат-тылган. Оон бөрү-ле «Соңгу чүктүн курту» уагт сугар-лыг апарган.

Солигаличиниң хлор-натрий-лалдың составыг суу ради-кулит, гипс, полиневроит бол-гаш нерв системаның өскө-дөө аарыгларын эмнеп турары-биле алдаржаан. Аныг уеде А. П. Бородин ат-тыг санаторийге чыл бүгү-дө

вий мун ажал узус кадым экижилди турар. «Союзу-портотелсиз» институту Солигаличиниң эмнегелерин үзүлгөсүн-биле чаартырып төлөвлөшкөн доозу турар. Хоорайнын төвүнде санато-рийин шивилди арта иштине көктүр. Алаа, Светица хей-нч кая-чараш эртинге, баль-неология комплексинин хей каят бажыкчылар турунтар.

В. ПАМИН,
СЭ-ның корр.
СОЛГАЛИЧ,
КОСТРОМА ОБЛАСТЬ.

Кээп өөрениринче силерни чалап тур бис, аныяктар!

КУРҮНЕНИН КЫЗЫЛДА БАШКЫ

ИНСТИТУДУ

1952 чылда Кызыл хоорайта башкылар бөлөткээр ийи чыл хуусаалыг институтту ажит-кан. Удтаанда, 1956 чылдын кузунда, оон дээди өөрди-те чери кылдыр эле органи-зацан.

Бистин республикага оуу ажиткаан алаа-ла тааралык аас. Башкы институту бол-ла, бүгү-дө өртемнерин үзүлгөсүн бичи болган ажа-ла уругаарга танышты-рып, оларын сонургалып, келер үзүн сомал хевирээр школа башкылары дараганнап үлдүрүп турар өөрди-те чери болур. Океан, — далайларга ажитдыр корабльдерин ка-питанары, делегет делегем-пир дескнер комсоставтар, чу-рукчулар, артистер, эмчилер, өртемдөөр, башкылар, та-раажылар, металлурга дөш саап четпес чой профессия-ларын дугайын өөренич-лер бир-ле дугаарында шко-ла динчап, оон парталары-ның артында оура күзеп, бо-дан агазган.

Бо чылын бирги класска кирер бичи кижилер угаа-бодалында, күш-шылдында-даа талазы-биле долу чечип, коммунизм тургузушкунга боттарының билин, энергия-ын ийи муң чыдарын үе-линде долу-дө-дө берип, ажиткаарлар. Оларын төлө-түг мөзү-шпирин ама-дугаш-тай школа башкылары киж-и-ки-ди, кепчээрлар. Илчанап айткы уеде башкы болуру — канчаар-ла аажок бөдүр ха-рысалга болган уагт алдар-дыр.

Дээди өртемнэг башкылар бөлөткээр чер-Кызылда кү-рүвүнчү башкы институту сөөлүг чылдарыда бүгү талазы-биле өзүп, бажымын келген.

1956 чылда институтун бү-гү факультеттеринге чүтө-тө ажал студент, 24 башкы турган болза, ам 830 ажал студент өөренип, 86 ажал башкы ажалдап турар. Бир ажал бот-өөрди-тегил киж-и-лери катан сапар болза, бис-те 1500 ажал студент бар. Ин-ститутта ажалдап турар баш-кыларын барык үжөн хире хуузу өртем аттыг. Тыва дил кафедрасынч өргөлөктөн

Шууду Чыргал-оолдун Сат тыва дил талазы-биле шивил-де ажалын бижээш, фило-логия өртемнеринин доктору деп артем чадазын чедип ал-ган.

Институтта үш факультет бар: физика-математиканың, филологиянык, — биология-химиянык. Олар ортумак шко-лаларга математика болгаш физика, орус дил болгаш ли-тература (дөрт чыл хууса-зыг) база орус дил, литерату-ра, химия болгаш биология башкыларын бөлөткөп турар. Факультеттеринин составында: марксизм-ленинизм, пед-агогиканы, физиканы, мате-матиканы, тыва дилдин, орус дилдин, литератураны, даштык дилдарын, химия-ны, биологиянык кафедрала-ры болгаш күш-культураның өртем комиссиязы бар. Инсти-тутта үжөн хире лаборатория-лар дериттинген. Чизээ, фи-зика кафедрасында: механика-нык, молекулярдыг физика-нык, лазерлиг херелдин, элек-тромагнетиканык, электро-птиканык; химия кафедрасында: химиялык технологиянык органиктиг химиянык; биоло-гиянык, ботаниканык, спек-трофизиканык болгаш оскө-дө техниканык сөөлүг че-лешкирлерин ажиткап тур-ган дөдөш лабораториялар бар. Бо чылын студенттер-нин билин хынап көрү тус-кый машиналар-биле дер-иттинген бир аудиториянык база ажиткан.

Өрткен чылын институту студенттерин чыгы даштык-та үзүндө боттарынын күжү-биле 350 кижичи чуртта-чаа объективни түзүп доос-кап, ажиткап кырген. Институт ам өөренип ийи бажыныг. Бо чорук студент-терин өөренириге, дыпта-лырынга таарымчалыг бай-даларын берген. Студенттер чүтө өөрди-тегил плавиль-дөрдүгөн материалдар-биле

кызылгараттырмай, — бот-тарының шивил алган өртем-нерин аайы-биле немедө номнарын юмчутур, дур-жугаларын кылар, а чам-дыктары институттун дуржу-лалдыг башкыларынч уду-ругаа-биле тускай шивил-де ажалдарын чорудуп тур-ар. Студенттеринин чачыг апарган — артем-теоретиктиг конференциянык бо чылын 90 хире кижичи илеткелдерин кылган.

Институт сөөлүг чылдары чүтө оран-савазын алынды, чаа — дериг-херекселдер-биле чөпсөтөнгө ажал, а харыг дуржулгалыг башкылар-биле хандырттыган. Филология өртемнеринин доктору Ш. Сат, артем кандидаттары В. Ко-пей, Е. Коптева, О. Барган, А. Лагуто, М. Халатава, Х. Ондар, Р. Бегиз, И. Кызыл-оол, В. Николаев, уагт баш-кылар А. Мауревская, Е. Са-зымаа, Е. Веденеева, В. Да-нилевко, А. Дятлов, Д. Хада-халов болган өскөргө-дө ин-ститут чоратканар.

Келер 1973—1974 өөрди-те чылын физика-математика факультетинге—100, фило-логия—75, биология-химия—25 студенттерин кирип алы-рып плавил турар. Оон-биле чегерелтирп школаларынч педсоветтеринин, районла-рынч рекомендация-бикни-биле келгендерин болган тус-тус факультеттерин аайы-биле доктадып каан кол өртем-нерге эки дөмөк алган киж-и-лери башкы хүлээп алырын көргөн. Физика-математикага — математиканы, биология-химияга—химияны, филология-га—орус дилди кол өртем-нер кылдыр доктааткан болган оларынч талазы-биле абиту-риенттерин билин комиссия оонаал көр.

Өөренир күзүп бүгү аны-тарга бистин институту, аустун экин ажал, оларын күзүлгө-биле чалап тур бис.

В. БИЧЕ-ООЛ,

доцент

башкы институтунун өртем болган өөрди-тегил талазы-биле проректору.

Майның сөөлүг хүннеринч бирээинде бистин училищеге хоорай школаларынч өөр-ениччилер чыгып келген. Олар № 3 көдээ профтехучилищесинде чолу калдыг тускай өртемнере өөрди-те турары көрүп, танышканар.

Училищениң башкылары болган сургуулар аалчы-ларын чылы-биле хүлээп ал-ган. Директор К. Ф. Шипи-гун училищениң төртүзүн дошуп чугаалап, мыда аныяктарын калдыг профес-сияларга, канчаар бөлөткөп турарында доктаган. Мында келер үеде көдээ ажал-аажы-нын механикаторлары—трак-тористер, комбайнерлер, чо-лаачылар, саясарлар, элек-триктер өөренип турар. Оон-биле херелеттир олар орту-мат артем дугайында аттес-таты база апар болган дээди өөрди-тегил чөдөрлөргө кирип болур.

№ 11 КӨДЭЭ ПРОФТЕХУЧИЛИЩЕ

Көдээниң ажал-ишчилери чылдың-на чаа-чаа техниканы шивилдеп ап турар апарган. Механизатор кадрларын Бал-газында № 11 көдээ профес-сионал-техниктиг училищеге бөлөткөп турар.

Ол 1955 чылдан эгелен, 6000 ажал кадрларын бөлөткөз. Оларынч шивилдеп дыка хой алдар-аттыг кижилер өзү үчүп, Тываның ажал-бүрү чөдөрлөгө ажалдап турар.

Училищеге оң тургузул-ганнап агазган ажалдап турар башкылар болган мас-терлер хей. Оларга Монгуш Даван, И. Кадомцев, И. За-граничев, В. Гусев хамаар-кыр.

Маада өөренип келген оол-дар, кыстар көжөкшө школага өөренип болур, талантыг аныяктар музыка школазын-га, а спортка ынакшыдыглар кустуг хурхеп, лыкага, бо-далгага чалдыктып болур. Чүтө бо чылын бени бистин оолдар дыка хой маргылда-ларга кирип, шаңгалдыг чөдөрлөгө чегилген.

Амгы үениң анык кижиле-рин күштүг, алааттыр чараш

өсүп дөш, спорттук өскө-дө хевирлеринге: шылдыраага, хол бөмбүгүнө, бут бөмбүгүнө, тыва хурхеп, астафетага аш-хууаң ужуражылгаларын кылып турар бис.

Москваның Ленинградтын, Новосибирск, Кызыл хоорай-ларынч артистери баскы аа-лап чораш барганар. Бистин өөреникчилерис боттары кол-дөрт бөлөткөп алган, Тылды-нын элээн каа суурларынга көрүзүп чораш.

Чүрүк түрткүл, кино көрүзүп өөренип алыр кү-релдигер маада ол мерге-жилди база чедип ап болур.

Бистин училищеге трактор-лар, комбайнар болган өскө-дө көдээ ажал-аажы машина-лары бар. Өөренир болган практиктиг ажалдар кылар 2 улуг корпустарын, чурттаа-рынга 3 улуг общежитиеви бөлөткөз.

Халас чөмөшпелени, алик-хевти училищеге хандырып тур-ар, оон аныда ап санында 10—20 рубль чедип стипендия-ны өөрди-тегилни шына-рын көрүп, төлөп берип турар бис.

Өөренир хуусааы 9 ай, 2 ай

практика эрттирер. Өөрди-тегил дооскан оодала III алы. II классынч тракто-рист-машинист деп атты база училищени дооснаанын дугайында аттестатты тыспар.

Училищениң ийги ажал-аажында елден-айгып кир-жи, эки өөреникч өөреникчилер Шумевск, Красноярск, Чалытай хол кылар бир ай хуусаалыг дыштынар халас түтөкчаларын алыр. Учили-щеге 16 хардан өрү, 8 класс өртемнеч оолдар, кыстарын элэмен топка хүлээп ап тур-ар бис.

Училищеге 1975 чылдан эге-дөп ортумак өөрди-тегил чери апар, илчээрла доозукчулар-га ортумак өртем дугайында аттестатты база тыспар.

Амгы үеде бастын учили-щеге чаа кулдулар өзүп тур-ар. Бо чылын столовалык, тунар-бажымын түзүп доозар бис, а келер чылын спортла-нык, култура бажымын, лабо-раториянык уагт дугуу ага-дээр бис.

К. ОЮН,
училищениң директорунун ораакчымы.

„Шын“ солун редакциязынга

Бистин эртим ынак ачавыс болган өөрүстүн ээзи Сал-чак Калбакхеректевич Токанын мөчөни-биле холбайтыр бис-тин ханы казымдалыкка сатыш-сегилни каттыштырган бүгү организацияларга болган кижилерге силерни солун-нарын дамытыр улуу-биле өөрүп четтиргенин-ти илгерилээрин чөшөөрп көрүңер.

ТОКАНЫН ӨГ-БҮЛЕЗИ.

ЧААГАЙЖЫДЫЛГА, НОГААНЧЫДЫЛГА — БҮГҮ-НИИТИНИН ХЕРЭЭ

СУУРУВУС НОГААН ТҮРЗҮН

Сут-Хал көдээ Советтин куускоон (барызы О. Куу-лар) чаагайжыдылгаче чо-нуң күжүг эшкөдөткөн, элээн ажал кылдыкан.

Советтин деңгээлдеринде Суу-Акс, Кара-Чыраа суу-ларда чурттагыч чон нозаан-чымдылга түзүп кырышты-рып турар. Бо сууларда ийгили-биле 1000 дөс ажал кыжып олурткан. Суу-Акс-ның албан организация чө-дөрү күдүмчүлөр кыжып олуртканынче чоңуу база алаар туткан. Чизээ, Сут-Хал ажаласка (кол ажилчи О. Ондар), Суу-Акс ортумак школазы (директору Д. Сат) тус-тус коллективтеринин чамында 250—250 дөс ажал олурткан болган суугарын, ажаал турар. Сут-Халдын ажалын кооперациянык мадизинеринин чамында 100 дөс ажал-бүрү маштар не-мешкин.

Көдээ Советтин контро-лам доозаары база ажал-тарын олурткан.

Баштарын ажалдамын коллектив бүрүп чорудуп, суурну нозаанчылар болган чаагайжылар дөш ажал-ге-рег удумчылап турар.

Сууларын күдүмчүлөр аштан-арыларга, херимнери чүзайлаар, күдүктарын, кө-өрүлгелерин септес-сипир ажилдар база ажиткан. Олурткан ажалтар болган оордоттары суугары согу-ла-биле арык-бузгаларын ан-дазыныг тракторлар-биле тугартыган. Сууларда ал-бан организацияларынч, чурт-тала бажынарларынч чамы-да боттарын марадыр сөөр-ткү-лээн.

Бо түннерде Суу-Акс, Ка-ра-Чыраа сууларынч күдүм-чулар нозаарарын улам ча-раш апар чыдар. Чаагайжы-дылга ажалы уламчылап тур-ар.

КАТ-ЧИМИС БАЗА ӨЗЕР

Суу-Акс суурунун Ак-Хе-че талазында Сут-Халдын ажал ажал-аажы уагтоту-нун бичи нозаан сажымаж бар. Алаа чылдың-на ажал-бүрү ажалын, уунгитерни та-рып олуртуп келген. Ин-караа, ранетка, чыжыраана, дыт, терек дөш чүч чок дээр.

Өрткен чылын олурткан ажалтарын болган түнү-тер-нин өзүлгөсү эки. Ам ол сажы-машта уунгитер тарыл-ла-ныч уагтоту ортоножу Ком-бу-Сурун Вурукейинч уду-ругаа-биле аротехниктиг негесид баурап уламчылап турар. Алаа 20 ажал кижичи ажалдап, олар сажымажта 5 га чөдө инек-караанын, ранетканын сытарын олур-ткан.

ШЕФ-БИЛЕ КЫЛГАН

«Кара-Хал» колхозтун ажал-ишчилеринин респу-блика төвү болган районна-рык арыжар оруу амыр

кан.

Оон ынай Хемчиг арында 50 га чөдө, чыжыраана та-рылаан уруу-чүлөөшкөн. Бригадир К. Хундай, Л. Оор-жак, Ч. Ондар ажал болган өскөдө-дө хүн үлүг 100 түдүг күдүлгөткөп келген. Хемчиктин ширай арынга тараан ажалтар, ажаал, сугарып турарынч өзүм-эки, олар нозаарарын кел-ти-лээн.

Чаагайжыдылга болган нозаанчыдылга ажалын суг-лаачулар боттарынын чүсүл-гөзү деп мичаар үнелер кө-рүп турар. Ол кижизел-кижи улам жөсүдөрү бөү-нишкө ажиткан.

О. БОРАШ.

эвес. Кашпал хемчиги кижилер кыла ажалары, кайдырберер. Ылаңыа Каны-Хат деп

чөдө эң берсе оруктарынч бирээни шөлүп чоруккан турган. Моон журнунда үе-лерде алаа каш-да машина ургалган. Кайыр доштуг, он-дагыг орук. Ону экижилди, кайдыр дөш чок болган суг кыжымдан марадыр доштан чоруп олурду орукту үдү-рер дугайында колхоз баш-таар черинч дараам Б. С. Кошкар-оолдун эселекчи са-намын болган үдүртканын сугуар чоотка чаа колхозчу-лар бо ажалче эки тура-биле киреки.

Баштаймын хүн, «С-100» булдыр-биле буза үс-турбушаа, трактор эрте ала-бас кыла таваларын шөфчи-лер хол-биле бууш колпар-ган. Оон түнүлгөндө кыла чогуур ажалдыг чартымдан хойу бүткен.

Ийиш хүн колхозчулар ажалын бүдүрүшкүлөгө улам оорук киреки. Баш-таймы түндүг-дө хой мачи-наны болдуру күдүрүп, 160 ки-жи омак-өсөлүз ажалдаан. Олар артка орукту уламчы-лаан.

Ийиш-биле ийи хүн ийишпө 226 кижичи шөф ажал-дыла шүдүрүп киришкен. Ылаңыа «С-100» булдыр-ниң башкылары Шир-Сана Аракчаа орук чок чы-гыш, ажал-аажы, кайдыр-бер-ге кыла коопан өтөкшө-на артер орук кылдыр үс-түрүп берип, техниканы бау-лаачылар биларын каруу-сун. Ол хүн үлүг 130—150 түдү чөдөр кууседин, маатта-нган.

Шөфчилерден К. Балзан, Х. Суг-Маадыр, Х. Белек, И. Норбу, Л. Кымы-оол, И. Лаа, К. Биноа олар бол-гаш өскө-дө эштер кыжыма-кай ажалдаан.

Кылаан оруктун узуну 1 км, ажалы 60 см, кайды-3 метр ажал. Шуну 2100 күбөжөр доозуктар болган сажы үсүргөш, орукка дө-дөр таттай бастырган. Кыжым чалаан болуп тур-ар. Чаа орукту ажаллаа кийер дөш ажалдар бо түннерде үсүлчүлөп турар.

Х. САМДАЧАП.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСИ: 667000

Кызыл, Шетинкин-Кравченко кузунчузу, бажы № 3, ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторун 24-63, редакторун ораакчыларын 35-24, пропаган-дизинин 23-51, харысалгалыг секретарын 23-35, партияж амырал калызынын 37-13, культура калызынын 23-54, көдээ ажал-дыг калызынын 21-47, үлгүлүг калызынын 22-64, чаага калызын 41-27, информация база совет тургузуп калызынын 20-60, бүткүл-теринин 31-75, корректорларын 27-41. Солун калейи баргаа 32-75 телефоңче холгар.

Тыва АССР-и Министрлер Төвүлелин Ном үчүрер чер, полиграфия болган ном садымын талазы-биле өргөлөткөн типографияны. (Кызыл Шетинкин-Кравченко кузунчузу бажы № 1). ТС—00676

Солун неделяда 6 катан үнөр
Пар. ама 2. Тираж 15453. Чагыт 1758